

Hoitotyön tulevaisuuden skenaariot kehittämistyön lähtökohtana

TtT, yliopettaja Annikki Jauhiainen
Savonia-ammattikorkeakoulu

Professori Kaija Saranto & Professori Kerttu
Tossavainen, Kuopion yliopisto

Terveydenhuollon ATK-päivät 31.5.2005

Esityksen tarkoitus ja sisältö

- Tutkimus jonka tarkoituksena oli selvittää, millaisia näkemyksiä terveydenhuollon ja tietotekniikan ammattilaisilla sekä potilailla oli tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä tulevaisuuden hoitotyössä vuonna 2010
 - Esimerkkejä nykyisestä tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä ja tutkimuksista
 - Tutkimuksen toteuttaminen
 - Tieto- ja viestintätekniiikan käyttöalueet
 - Tulevaisuuden hoitotyön skenaariot
 - Johtopäätökset ja suositukset

Esimerkkejä ja tutkimuksia tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä hoitotyössä

- Hoitotyön kirjaaminen
- Päätöksenteko-ohjelmat hoitajan ja potilaan avuksi
- Videoneuvotteluina toteutetut hoitoneuvottelut, konsultaatiot ja potilaan ohjaaminen
- Multimediapohjaiset ohjelmat sairauden hoidon ja seurannan tueksi
- Verkkopalvelut ohjaukseen ja tiedonvälitykseen

Tutkimusongelmat

- Miten tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään hoitotyössä tulevaisuudessa vuonna 2010?
- Mikä on asiantuntijoiden yksimielisyys tieto- ja viestintäteknikan käytöstä hoitotyössä tulevaisuudessa vuonna 2010?
- Mitkä ovat asiantuntijoiden näkemysten perusteella syntyvät tieto- ja viestintäteknikan käytön skenaariot tulevaisuudessa vuonna 2010?

Tutkimuksen toteuttaminen - 1

- Tulevaisuudentutkimuksen periaatteet ja lähtökohdat
- Asiantuntijaryhmä (N=81)
 - terveydenhuollon käytännön, hallinnon, koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen ammattilaiset
 - tietotekniikan ammattilaiset
 - potilaat
- Kvalitatiiviset ja kvantitatiiviset menetelmät

Tutkimuksen toteuttaminen - 2

- 1. delfikierros
 - avoin kysely sähköpostitse/postitse
 - sisällön analyysi → tieto- ja viestintätekniikan käyttöalueet
- 2. delfikierros
 - strukturoitu kysely ensimmäisen kierroksen tuloksista
 - todennäköisyyden ja toivottavuuden tarkastelu
 - tilastolliset analyysit → yksimielisyyden tarkastelu
- 3. delfikierros
 - strukturoitu kysely, toisella kierroksella erimielisiksi jääneet
 - tilastolliset analyysit → yksimielisyys, pysyvyys, ryhmien väliset erot

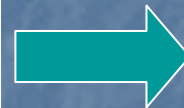
Tieto- ja viestintätekniiikan käytön alueet hoitotyössä vuonna 2010

Käyttäjätasvällinen tekniikka
Tieto- ja viestintätekniiikan käytön edellytykset

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttöä mahdollistavat tekijät

Asiakaskeskeisyys
Hoitotyön toteuttaminen
Hoitotyön kehittäminen
Perustelut tieto- ja viestintätekniiikan käytölle

Tieto- ja viestintätekniiikan käyttö inhimillisen toiminnan tukena

Tieto- ja viestintätekniiikan käytön skenaariot

- Hoitotyön tiedonhallinta ja kehittäminen
 - vastaajat uskoivat skenaarion mukaisen toiminnan toteutuvan ja pitivät sitä toivottavana
- Asiakaslähtöisyys ja itsehoito
 - vastaajat pitivät skenaarion näkemyksiä toivottavina, mutta niiden todennäköisyydestä ei oltu yksimielisiä
- Tekniikka vai ihminen
 - näkemysten todennäköisyydestä ja toivottavuudesta vastaajat eivät olleet yksimielisiä, mutta näkemyksiä ei pidetty täysin ei-toivottavinakaan tai epätodennäköisinä

Hoitotyön tiedonhallinta ja kehittäminen - 1

- Tieto- ja viestintätekniiikan avulla tuetaan potilaan kokonaisvaltaista hoitoa
- Tietojärjestelmät mahdollistavat potilaan tietojen siirron eri organisaatioiden välillä
- Langattomat, helposti mukana kuljetettavat laitteet helpottavat tietojen reaaliaikaista päivittämistä
- Hoitaja hakee uusinta tietoa erilaisista tietokannoista ohjauksen tueksi

Hoitotyön tiedonhallinta ja kehittäminen - 2

- Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään potilaan ohjauksessa, hoitotyön kirjaamisessa ja palautteissa eri organisaatioiden välillä
- Potilas hyödyntää tietoverkkoja itsehoidossaan esimerkiksi sairauden seurannassa
- Potilaan apuna matkapuhelin, sähköposti tai sairauden hoitoon ja seurantaan kehitetty ohjelma
- Potilas lähettää seurantatietoja omahoitajalleen ja saa tältä palautetta ja ohjeita

Asiakaslähtöisyys ja itsehoito - 1

- Skenaario kuvaa tulevaisuuden hoitotyön uusia mahdollisuuksia ja korostaa potilaiden ja asiakkaiden asiakaslähtöistä toimintaa
- Hoitajalla on käytössään sähköinen työpöytä, johon on koottu keskeiset hoito-ohjeet, tiedonhakukanavat, erilaisia yhteystietoja sekä potilastiedot
- Hoitajan toiminta perustuu tutkittuun tietoon
- Hoitaja hyödyntää potilaan hoitamisessa parhaat käytännöt -tietopankkeja ja päätöksentekiohjelmia

Asiakaslähtöisyys ja itsehoito - 2

- Potilas hakee tietoa palveluista, hoito-ohjeita ja vertaisia tietoverkkojen välityksellä ja on yhteyksissä hoitajaan etäpoliklinikalle
- Terveysten edistämiseksi käytetään vuorovaikuttavia ohjelmia
- Potilaan kotihoitoa tuetaan etäseurantalaitteiden ja videoneuvottelun avulla
- Tieto- ja viestintätekniikka mahdollistaa potilaan käyttöön vaihtoehtoisia palveluja ja vapauttaa hoitajan aikaa inhimilliseen vuorovaikutukseen potilaan kanssa

Tekniikka vai ihminen

- Skenaario muodostui teknisistä ja asiakaslähtöisistä näkemyksistä
- Jokaisella hoitajalla on käytössään helposti mukana kuljetettava tietokone
- Potilaan paikannuksessa käytetään potilaaseen kiinnitettäviä paikantimia
- Hoitotyössä on apuna hoitorobotteja
- Potilaiden käytössä ohjelmia, joiden avulla voi vertailla ja valita hoitomuotoja
- Potilas kirjaa voinnistaan sähköiseen potilaskertomukseen

Johtopäätöksiä ja suosituksia

- Skenaariot kuvastavat erilaisia arvolähtökohtia ja hahmottavat tulevaisuuden hoitotyöntekijän ja potilaan toimintaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä
- Skenaariot toimivat kehittämistyön lähtökohtana
 - terveydenhuollon ja koulutusorganisaatioiden yhteistyö
 - visio ja suunnitelma tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämisestä hoitotyössä – hoitotyön menetelmien ja palvelujen kehittäminen
 - henkilöstön osaamisen kehittäminen
 - huomioitava potilaan tietoyhteiskuntavalmiudet

Tieto- ja viestintätekniikan käytön
tavoitteena on muuttaa hoitotyötä
siten, että hoitotyöntekijän on
mahdollista kohdentaa
toimintaansa inhimilliseen
vuorovaikutukseen potilaan
kanssa!

Terveystieteiden ATK-päivät
Jauhiainen, Saranto &
Tossavainen

Kiitokset kuulijoille!

Terveystieteiden ATK-päivät
Jauhiainen, Saranto &
Tossavainen

31.5.2005

16